

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO - GORANSKA ŽUPANIJA

GRAD RIJEKA
Gradonačelnik

KLASA: 023-01/21-05/63
URBROJ: 2170/01-15-00-21-2
Rijeka, 11. listopada 2021.

Gradsko vijeće Grada Rijeke
n/p predsjednice, gospođe Ane Trošelj

Predmet: IVA RINČIĆ – pitanje članice Gradskog vijeća Grada Rijeke
- dostava odgovora

Poštovana gospođo Trošelj,

članica Gradskog vijeća IVA RINČIĆ je, na 3. sjednici Gradskog vijeća Grada Rijeke, 30. rujna 2021. godine, iznijela **da je zanima kako se tijekom 2021. godine odvija nadogradnja sustava prikupljanja otpada tzv. „od vrata do vrata”, čija je provedba počela u travnju ove godine?**

Upitala je i kada na red dolaze višestambene zgrade, s obzirom da se u tom dijelu očekuju poteškoće i pod kojim uvjetima? U tom kontekstu podsjetila je na održanu konferenciju za novinare od 27. 4. ove godine, na kojoj je bila prisutna i direktorica Čistoće, gospođa Kukuljan i na kojoj je rečeno da će se prikupljanje biorazgradivog otpada uvesti kada se za to steknu uvjeti pa je zanima je da li se nešto radi na stjecanju tih uvjeta, tim više što je riječ o zakonskoj obavezi.

Izrazila je zabrinutost da je iz godine u godinu vidljiva sve niža stopa razvrstavanja otpada, što, zapravo, nije slučaj i sa brojnim drugim jedinicama lokalne samouprave, u kojima je u proteklih nekoliko godina ta stopa povećana.

Nadogradnja postojećeg sustava javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na području grada Rijeke započela je u ožujku 2021. godine. Sve aktivnosti vode i koordiniraju članovi stručnog tima kojeg čine predstavnici Odjela gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjela gradske uprave za komunalni sustav i Komunalnog društva Čistoća d.o.o. Rijeka. Tim se bavi aktivnostima na implementaciji individualnog sustava gospodarenja komunalnim otpadom, omogućavanjem korištenja individualnih spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada svim građanima na području Rijeke.

S obzirom na veličinu područja i broj korisnika javne usluge, projekt se provodi sukcesivno, po mjesnim odborima te je od travnja 2021. godine do sada proveden u Mjesnom odboru Grpci i Gornji Zamet, a u tijeku je podjela spremnika korisnicima na području Mjesnog odbora Pehlin.

Paralelno s podjelom individualnih spremnika kućanstvima u obiteljskim kućama, provode se potrebne aktivnosti za dodjeljivanje spremnika i korisnicima u višestambenim zgradama.

Prelazak na novi način prikupljanja otpada iz višestambenih zgrada vrlo je kompleksan i zahtjevan, posebice stoga što većina od gotovo 3.000 takvih objekata na području grada Rijeke nema odgovarajući prostor za smještaj spremnika, a zbog čega će spremnici biti postavljeni na javnoj površini.

Pritom se, zbog funkcionalnosti i estetike, na iste spremnike mora povezati optimalni broj zgrada te je potrebno odrediti optimalnu vrstu i broj lokacija spremnika. Ujedno se spremnici moraju zaštititi od neovlaštenog korištenja, odnosno nužno je omogućiti pristup samo korisnicima iz zgrada kojima su i namijenjeni.

Zbog specifičnih arhitektonsko-urbanističkih obilježja grada, od više mogućih rješenja, ugradnja ukopanih, odnosno poluukopanih spremnika i izgradnja tipskih montažnih spremišta za postojeće spremnike, ocijenjena su najprimjerenijima.

Proces ugradnje ukopanih, odnosno poluukopanih spremnika i izgradnje spremišta dugotrajan je zbog niza ograničenja kao što su teško pronalaženje lokacija uslijed nedostatka prostora, namjene i vlasništva zemljišta, nemogućnost premještanja podzemnih instalacija na predloženim lokacijama, pribavljanje potrebnih dozvola, odnosno suglasnosti, postupci nabave za kupnju potrebne opreme i izvođenje radova i sl. Čim se osiguraju svi potrebni preduvjeti, početak i realizacija predviđenih rješenja.

Vežano za prikupljanje biootpada, svakako je potrebno naglasiti dosadašnju neusklađenost zakonskih propisa o gospodarenju otpadom u Republici Hrvatskoj vezano za definiranje, tumačenje i korištenje pojmova *biootpad* i *biorazgradivi komunalni otpad*.

Naime, prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda, a biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad, dok je sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom biorazgradivi komunalni otpad u okviru javne usluge biootpad i otpadni papir i karton.

Važno je napomenuti da se, prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, biootpad smatrao posebnom kategorijom otpada te da uvjete, postupke, ciljeve i ostale važne stavke gospodarenja njime, propisuje ministar Pravilnikom, što nikada nije učinjeno.

Sve navedeno utjecalo je na nemogućnost stvaranja kvalitetnog sustava gospodarenja ovom vrstom otpada.

Novim Zakonom o gospodarenju otpadom definicija biootpada ostala je ista, ali je jasnije definiran biorazgradivi otpad kao svaki otpad ili dio otpada koji podliježe anaerobnoj ili aerobnoj razgradnji, kao što je otpad iz vrtova, otpad od hrane te papir i karton. Također, van snage su stavljene definicije pojmova iz Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, tako da se u cijelom tekstu Zakona, pa tako i vezano za javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada koristi samo pojam biootpad. Međutim, još je puno nedefiniranih činjenica neophodnih za uvođenje kvalitetnog sustava odvojenog prikupljanja i uporabe biootpada. Primjerice, novim Zakonom jasno je definirano da je davatelj usluge dužan predati miješani komunalni otpad u Centar za gospodarenje otpadom, sukladno Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, a prikupljeni reciklabilni komunalni otpad osobi koju odredi Fond, dok za biootpad to nije definirano.

Što se tiče prikupljanja biootpada iz kućanstava na području grada Rijeke, organizirano je odvojeno prikupljanje biootpada iz vrtova i okućnica koje svako kućanstvo može bez naknade predati u reciklažno dvorište ili u sklopu usluge prikupljanja glomaznog otpada na svom obračunskom mjestu, odnosno adresi te odvojeno prikupljanje biorazgradivog papira i kartona putem spremnika na javnim površinama i u reciklažnim dvorištima.

Također, do sada je podijeljeno kompostera za stotinjak kućanstava, uglavnom u predgrađima, s većim brojem samostalnih stambenih jedinica s okućnicom, a svim je kućanstvima u nekoliko navrata dostavljen edukativni materijal o kućnom kompostiranju, uključujući savjete za izradu vlastitih kompostera, a održano je i više radionica na te teme.

Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine, odabran je koncept mehaničko-biološke obrade otpada kao način na koji će se zbrinjavati i obrađivati komunalni otpad u Republici Hrvatskoj, slijedom čega je predviđena izgradnja županijskih, odnosno regionalnih centara za gospodarenje otpadom kao najvažnijih infrastrukturnih objekata uvođenja cjelovitih sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

U Primorsko-goranskoj županiji koncept smanjenja udjela biorazgradivog otpada bazirao se na izgradnji Centralne zone za gospodarenje otpadom Marišćina, u kojemu se mehaničko-biološkom tehnologijom izdvaja, dijelom kao visokokvalitetno gorivo iz otpada koje se predaje industrijama kao sekundarno gorivo, pri čemu se smanjuje potrošnja goriva iz prirodnih resursa, a dijelom priprema za daljnju obradu odlaganjem u biorektorsko odlagalište u cilju proizvodnje bioplina za proizvodnju toplinske i električne energije.

Dakle, iako se ne prikuplja odvojeno, na navedeni način biootpad se koristi za dobivanje energije iz otpada, a energetska uporaba je prema službenom redu prvenstva gospodarenja otpadom postupak rangiran odmah nakon recikliranja.

U Planu gospodarenja otpadom RH navedeno je da centri gospodarenja otpadom s tehnologijom mehaničko-biološke obrade pridonose postizanju ciljeva u vezi smanjenja udjela odlaganja biorazgradivog otpada i ukupne količine odloženog otpada te se planiraju graditi i u drugim županijama RH.

Također, KD Čistoća d.o.o. Rijeka je izradila Elaborat opravdanosti pružanja javne usluge odvojenog prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada (biootpada) te Elaborat projekcije troškova implementacije sustava odvojenog prikupljanja biootpada, uzimajući u obzir ekološke, financijske i ostale aspekte projekta odvojenog prikupljanja biootpada i izgradnje postrojenja za njegovu biološku obradu. Iz navedenih elaborata proizašao je zaključak da u ovom trenutku ne postoji ekološko, tehnološki, ekonomski niti strateški suvisla alternativa zbrinjavanju biootpada na lokaciji CGO Marišćina.

S obzirom da u Primorsko-goranskoj županiji trenutačno ne postoji projekt za neku buduću kompostanu, niti neko drugo postrojenje koje bi iskorištavalo biootpad, čak i da se uvede odvojeno prikupljanje te vrste otpada, trenutačno jedina ekonomski i strateški opravdana mogućnost je da se prikupljeni otpad preda na obradu u Centralnu zonu za gospodarenje otpadom Marišćina.

Naravno da se biootpad može predati na obradu i nekim drugim ovlaštenim koncesionarima, ali analiza i izračun ovakvog modela nadogradnje odvojenog prikupljanja biootpada pokazali su povećanje od 30% postojećih cijena za krajnje korisnike.

Kada se stvore preduvjeti, KD Čistoća d.o.o. će nadograditi postojeći sustav, jer posjeduje i operativno i tehničko znanje za to. Međutim, u ovom trenutku dok nisu ispunjeni preduvjeti, svi koji zagovaraju odvojeno prikupljanje biootpada moraju biti svjesni da to puno više košta, budući da davatelj javne usluge ima trošak nabave i održavanja opreme, trošak prikupljanja i zbrinjavanja otpada, a svi novi troškovi će biti implementirani u cijeni javne usluge koju će snositi krajnji korisnici.

Na području grada Rijeke građanima je posljednjih godina na raspolaganju gotovo 4.000 spremnika za reciklabilni komunalni otpad te tri fiksna i dva mobilna reciklažna dvorišta za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada. Sustav je baziran na dobrovoljnoj osnovi, a stopa odvajanja je dosegla razinu od 14%. Navedeno ukazuje na nisku razinu osviještenosti i nemotiviranosti naših sugrađana za odvajanjem otpada.

Uvođenjem individualizacije u sustav javne usluge prikupljanja komunalnog otpada i preuzimanje odgovornosti u postupanju s otpadom samih građana, kao i stavljanjem u funkciju sortirnice za reciklabilni komunalni otpad koja je u fazi izgradnje, navedena stopa odvajanja znatno će se povećati u vrlo kratkom razdoblju.

S poštovanjem,

GRADONAČELNIK

Marko Filipović

